

SFS 2004:657

Utkom från trycket
den 6 juli 2004

Förordning om utsläpp av koldioxid;

utfärdad den 23 juni 2004.

Regeringen föreskriver¹ följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om tillämpningen av lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid för tidsperioden 2005–2007.

2 § Länsstyrelsen är tillståndsmyndighet enligt 2 kap. 3 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid. Länsstyrelsen är också tillsynsmyndighet enligt 4 kap. 2–4 §§ samma lag.

Naturvårdsverket är den myndighet som planerar, utreder och prövar frågor om tilldelning av utsläppsrätter enligt 3 kap. 4 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid. Naturvårdsverket har också det övergripande tillsynsansvaret enligt 4 kap. samma lag.

Definitioner

3 § Vid tillämpningen av denna förordning har begrepp och uttryck den betydelse som anges i 4–7 §§. I övrigt har begrepp som används i denna förordning den betydelse som anges i 1 kap. 2 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

4 § Med *anläggning inom el- och fjärrvärmesektorn* avses en anläggning vars huvudsakliga aktivitet är att producera el eller fjärrvärme. Förbränningsanläggningar, oavsett verksamhetsutövare, inom industri som anges i 2 kap. 1 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid eller inom övrig tillverkningsindustri eller inom jord-, skogs- eller vattenbruk tillhör inte el- och fjärrvärmesektorn.

5 § Med *befintlig anläggning* avses en anläggning som tagits i drift före den tidpunkt då den nationella fördelningsplan som avses i 3 kap. 3 § lagen

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EGT L 275, 25.10.2003, s. 32, Celex 32003L0087).

(2004:656) om utsläpp av koldioxid lämnades till Europeiska gemenskapernas kommission.

6 § Med *exceptionell händelse* avses en händelse av teknisk art som inneburit en tillfällig förändring av anläggningens drift, såsom driftstopp, kraftiga driftstörningar till följd av haverier, större ombyggnad eller annan liknande händelse av allvarlig art och vars inverkan på utsläppen inneburit en utsläppsminskning som motsvarar minst 10 procent av de genomsnittliga utsläppen övriga år under den fördelningsgrundande perioden. Med *exceptionell händelse* avses inte utsläppsförändringar som enbart beror på konjunkture-, temperatur- eller nederbördseffekter.

7 § Med *kraftvärmeanläggning* avses en enhet inom vilken det i en process sker en integrerad och samtidig produktion av termisk energi och elektrisk eller mekanisk energi och som uppfyller kraven på högeffektiv kraftvärme enligt bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG av den 11 februari 2004 om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi och om ändring av direktiv 92/42/EG.

8 § Med *ny deltagare* avses en ny anläggning som inte var tagen i drift, eller en förändring i en befintlig anläggning genom en ändring av dess art eller funktion eller dess utvidgning som inte var tagen i drift, vid den tidpunkt då den nationella fördelningsplanen överlämnades till Europeiska gemenskapernas kommission.

Med ändring av anläggningens art avses att en ny kategori av produkter tillverkas och med ändring av funktion avses att en ny typ av produktionsprocess används. Med utvidgning av anläggningen avses ökning av installerad produktionskapacitet till följd av teknisk förändring eller utbyggnad av anläggningen eller därmed direkt förknippad verksamhet som är tekniskt sett knuten till verksamheten i anläggningen och som kan påverka utsläppen.

Endast om ändringen av anläggningens art eller funktion eller utvidgningen föranleds av rättsakter inom Europeiska gemenskapen eller är av sådan natur att ett nytt tillstånd, eller för anmälningspliktiga verksamheter en ny anmälan, krävs enligt miljöbalken eller förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, skall ändringen medföra att den nya anläggningen eller förändringen i en befintlig anläggning anses vara en ny deltagare.

9 § Med *råvarurelaterade utsläpp* avses utsläpp av koldioxid från produktionsprocesser vid anläggningar vars verksamheter omfattas av lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid, och syftet inte är att framställa el, varmvatten, hetvatten, ånga eller hetolja, och där koldioxid bildas från fossilt kol som är bundet till den råvara som skall förädlas eller som tillsätts för att avlägsna en icke önskvärd komponent från en annan råvara. För att räknas som råvarurelaterat utsläpp enligt denna förordning skall det kolhaltiga materialet inte vara utbytbart till en rimlig kostnad på kort sikt.

Som råvarurelaterade utsläpp av koldioxid menas därmed koldioxid som frigörs

1. från fossila karbonathaltiga mineral och kolhaltiga fossila additiv vid tillverkning av cementklinker, kalk, glas, glasull, keramiska produkter, pappersmassa eller järnmalm pellets,

2. från koks eller antracit som används för reduktion av järnmalm till metalliskt järn eller skumning av slagg vid tillverkning av stål i elektrostålverk,

3. vid förbrukning av kolektroder och injektionskol vid ståltillverkning,

4. vid förbränning av koks vid regenerering av katalysatorer vid mineraloljeraffinaderier,

5. vid förbrukning av lättbensin eller naturgas för vätgasframställning vid mineraloljeraffinaderier,

6. vid förbrukning av fossila karbonathaltiga mineral för svavelrening eller syrereduktion i rökgaser.

Utsläpp av koldioxid som frigörs vid förbränning av masugns gas eller LD-gas vid järn- och stålverk eller förbränningsanläggningar som är anslutna till järn- och stålverk räknas också som råvarurelaterade utsläpp.

Med *bränslerelaterade utsläpp* avses alla utsläpp av koldioxid med fossilt ursprung som inte utgör råvarurelaterade utsläpp.

Tillståndspliktens omfattning

10 § De anläggningar som anges i 11–16 §§ omfattas av tillståndsplikt för utsläpp av koldioxid enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

11 § *Anläggning i mineralindustrin:* en anläggning för produktion av cementklinker eller kalk i roterugn, produktion av glas samt tillverkning av keramiska produkter genom bränning som omfattar produktions- och förbränningsprocesser och avser

1. produktion av cementklinker i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 500 ton per dag, eller av kalk i roterugn med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dag eller i andra typer av ugnar med en produktionskapacitet som överstiger 50 ton per dag,

2. produktion av glas, inklusive anläggning som är avsedd för tillverkning av glasfiber, med en smältningskapacitet som överstiger 20 ton per dag, eller

3. tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en produktionskapacitet som överstiger 75 ton per dygn eller en ugnskapacitet som överstiger fyra kubikmeter och med en sättningsdensitet på mer än 300 kilo per kubikmeter per ugn.

12 § *Anläggning för produktion och bearbetning av järnmetaller:* en anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med rostning och sintring av metallhaltig malm vid tillverkning av järnmalm pellets. Vidare avses anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med tillverkning av tackjärn och primär eller sekundär stålproduktion till och med stränggjutning, om produktionskapaciteten överstiger 2,5 ton per timme.

13 § *Anläggning för tillverkning av papper, papp eller pappersmassa:* en anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med tillverkning av pappersmassa av trä eller andra fiber-material. Vidare avses anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med produktion av papper eller papp med en produktionskapacitet som överstiger 20 ton per dag.

14 § *Förbränningsanläggning:* en gasturbin eller en stationär förbränningsmotor eller en sådan anläggning inom el- och fjärrvärmesektorn eller inom övrig näringsverksamhet i vilken förbränning sker, oavsett vilket bränsle som används, för produktion av el, varmvatten, hetvatten, ånga eller hetolja. Däremot avses inte anläggningar där förbränningsprocesser sker i annan industri än den som nämns i 2 kap. 1 § punkterna 2–6 lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid och där den genererade värmen används direkt i tillverkningsprocessen, till exempel vissa ugnar, torkar samt anläggning för värmebehandling och smältning inom exempelvis kemi- och verkstadsindustrin. För en förbränningsanläggning inom sådan industri som nämns i 2 kap. 1 § punkterna 2–6 samma lag gäller, om verksamhetsutövaren är densamma, att förbränningsanläggningen omfattas av industrianläggningen.

Med en förbränningsanläggning avses inte anläggning för förbränning av farligt avfall och hushållsavfall, dvs. en anläggning som har tillstånd enligt miljöbalken, eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, att förbränna farligt avfall eller hushållsavfall och vars huvudsakliga syfte är att förbränna farligt avfall eller hushållsavfall. Med farligt avfall och hushållsavfall avses detsamma som i avfallsförordningen (2001:1063) respektive 15 kap. 2 § miljöbalken. Med en anläggning för förbränning av farligt avfall och hushållsavfall menas dock inte en separat teknisk utrustning som använder fossilt bränsle med en installerad tillförd effekt över 20 MW som är belägen på samma plats men som inte har tillstånd att förbränna farligt avfall eller hushållsavfall.

15 § *Koksverk:* en anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med produktion av koks. Koksverk kan ingå i integrerade stålverk som tekniskt sett är direkt knutna till anläggningar för produktion och bearbetning av järnmetaller.

16 § *Mineraloljeraffinaderi:* en anläggning som omfattar samtliga produktions- och förbränningsprocesser direkt förknippade med raffinering av mineralolja.

17 § Om samma verksamhetsutövare utövar flera verksamheter inom samma bransch enligt 2 kap. 1 § (2004:656) om utsläpp av koldioxid och inom samma anläggning eller på en och samma plats, skall dessa verksamheters produktionskapacitet räknas samman.

Tilldelning av utsläppsrätter

Allmänna bestämmelser

18 § Ansökan om tilldelning får göras hos Naturvårdsverket av behörig firmatecknare för verksamheter som bedrivs vid anläggningar som avses i 11–16 §§.

Mellan verksamhetsutövare får dock ingås överenskommelse om att i de fall gaser som utgör avfall från en produktionsprocess används som bränsle av en annan verksamhetsutövare än den som producerar gaserna, skall tilldelning av utsläppsrätter ske till den verksamhetsutövare som överför gasen. Ansökan om tilldelning av utsläppsrätter för dessa gaser skall göras av den verksamhetsutövare som överför gaserna.

Överenskommelse enligt andra stycket skall bifogas ansökan om tilldelning och vara behörigt undertecknad av verksamhetsutövarna.

En överenskommelse åsidosätter inte fullgörande av de skyldigheter som enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid åvilar respektive verksamhetsutövare.

19 § Ansökan för en befintlig anläggning som tagits i drift tidigare än den 1 januari 2002 skall innehålla uppgifter såsom år för driftstart och utsläpp av koldioxid under de fördelningsgrundande åren, samt, där så är tillämpligt, prognostiserad produktionsvolym åren 2005–2007, årlig produktionsvolym avseende åren 1998–2003, tillämpliga emissionsfaktorer för bränslen och material, effektivt värmevärde för bränslen och en beskrivning av exceptionella händelser åren 1998–2003 och tillämpliga emissionsfaktorer.

Ansökan för en ny deltagare och för befintliga anläggningar som tagits i drift, ändrats eller utvidgats efter den 1 januari 2002, skall innehålla uppgifter såsom datum för driftstart eller planerad driftstart, en beskrivning av anläggning och verksamhet samt prognostiserad produktionsvolym och därmed relaterade utsläpp av koldioxid för åren 2005–2007.

20 § Beslut om tilldelning av utsläppsrätter skall grundas på de uppgifter som lämnas in av verksamhetsutövaren vid ansökan om tilldelning. Ett särskilt råd inom Naturvårdsverket skall granska och bereda ärendena samt lämna förslag till beslut om tilldelning för varje anläggning till Naturvårdsverket.

Om Naturvårdsverkets slutliga beslut avviker från rådets förslag till beslut skall beslutet särskilt motiveras av verket. Naturvårdsverket skall anmäla till regeringen de ärenden där rådet varit oenigt eller där Naturvårdsverket avvikit från rådets förslag till beslut.

21 § Principerna för tilldelning av utsläppsrätter till befintliga anläggningar följer av 23–25 och 32 §§. För nya deltagare gäller principerna enligt 26–32 §§.

Den mängd utsläppsrätter som beräknas för befintliga anläggningar tilldelas verksamhetsutövaren för vart och ett av åren 2005, 2006 och 2007. Den mängd utsläppsrätter som beräknas för nya deltagare tilldelas för vart och ett av åren 2005, 2006 och 2007 så att det motsvarar den prognostiserade produktionsnivån under varje år.

22 § Utsläppsrätter utfärdas från den 1 januari 2005. Verksamhetsutövare över vars ansökan beslut kan fattas senast den 30 september 2004 får utsläppsrätter utfärdade senast den 28 februari 2005.

Tilldelning avseende befintliga anläggningar

23 § Beslut om tilldelning av utsläppsrätter skall grundas på de beräknade genomsnittliga utsläppen av koldioxid per år från respektive anläggning under perioden 1998–2001.

Om anläggningen togs i drift under perioden 1998–2001 eller om data saknas på grund av att anläggningen bytt verksamhetsutövare under perioden, beräknas genomsnittliga utsläpp för ett mindre antal år, dock minst två, enligt tabellen i bilagan.

Om en eller flera exceptionella händelser inträffat under den fördelningsgrundande perioden enligt första och andra stycket kan tilldelningen baseras på de genomsnittliga utsläppen under åren då exceptionella händelser inte inträffat. Tilldelningen får dock inte grundas på mindre än två år. Om exceptionella händelser inträffat under tre eller fyra år skall genomsnittet baseras på de två år som ger högst tilldelning.

För bränslerelaterade utsläpp från förbränningsanläggningar inom el- och fjärrvärmesektorn skall tilldelningen utgöra 80 procent av den beräknade tilldelningen enligt första, andra och tredje stycket.

Har en anläggning tagits i drift, eller om det har skett en utvidgning av en befintlig anläggning eller en ändring av dess art eller funktion som krävt nytt tillstånd, eller för anmälningsskyldiga verksamheter en ny anmälan, enligt miljöbalken eller förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, mellan den 1 januari 2002 och tidpunkten för den nationella fördelningsplanens överlämnande till Europeiska gemenskapernas kommission, skall utsläppsrätter tilldelas med utgångspunkt i riktmärken (benchmark) eller bästa möjliga teknik enligt vad som följer av 30 och 31 §§.

Tilldelning avseende befintliga anläggningar med råvarurelaterade utsläpp

24 § Verksamhetsutövare som har anläggningar med råvarurelaterade utsläpp och som inte är nya deltagare kan tilldelas utsläppsrätter för en genomsnittlig prognostiserad ökning av råvarurelaterade utsläpp för anläggningen under perioden 2005–2007 i förhållande till de genomsnittliga råvarurelaterade utsläppen under 1998–2001 som beräknats enligt 23 §.

Beräkningen av utsläppsökningen skall göras med utgångspunkt i prognostiserad produktion som ger upphov till koldioxidutsläpp och i specifika utsläpp uttryckt i koldioxid per enhet produkt. De specifika utsläppen beräknas från utfallet i snitt för perioden 1998–2001 med hänsyn tagen till exceptionella händelser.

25 § Vid granskningen av verksamhetsutövarens egna prognoser för råvarurelaterade utsläpp skall prognoserna jämföras med den historiska produktions- och utsläppsutvecklingen från åren 1998–2001 fram till de senast tillgängliga uppgifterna från företagen. Jämförelse skall också göras med tillgängliga internationella och nationella mikro- och makroekonomiska prognoser och analyser.

Om avvikelser inte kan förklaras utifrån en bedömning av aktuella marknads- och produktionsförhållanden får avdrag i beräkningsunderlaget göras efter samråd med verksamhetsutövaren.

Tilldelning till nya deltagare

26 § Nya deltagare, som vid tidpunkten för inlämnandet av den svenska nationella fördelningsplanen inte fått erforderliga tillstånd att bedriva sin verksamhet enligt miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller äldre miljölagstiftning, kan ansöka om tilldelning av utsläppsrätter utan betalning ur en reserv motsvarande 2,4 miljoner ton koldioxid för perioden 2005–2007.

Ansökningarna skall behandlas enligt principen att de verksamhetsutövare som innehar tillstånd att släppa ut koldioxid enligt lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid och som först inkommer med ansökan om tilldelning till Naturvårdsverket tilldelas utsläppsrätter utifrån beräkningsprinciperna för nya deltagare till dess att utsläppsrätterna i reserven tar slut. Om två eller flera verksamhetsutövare ansöker om tilldelning samma dag och det råder brist på utsläppsrätter i reserven, skall kvarvarande utsläppsrätter fördelas proportionerligt mellan sökandena.

Ansökningar om tilldelning av utsläppsrätter från reserven skall prövas löpande.

Verksamhetsutövare som ansöker om tilldelning ur reserven efter det att utsläppsrätterna tagit slut skall hänvisas till marknaden för utsläppsrätter.

27 § Till ansökan om tilldelning av utsläppsrätter skall för den nya deltagaren fogas en rapport om årlig produktion under perioden 2005–2007. Uppfyller anläggningen förutsättningarna för tilldelning utan betalning skall en bedömning göras av produktionen år 2005–2007 utifrån den installerade kapaciteten och vad som i det enskilda fallet är att betrakta som en rimlig utnyttjandegrad, med hänsyn till tekniska och ekonomiska förutsättningar och omständigheter.

Om den planerade produktionen inte kan styrkas med utgångspunkt i relevanta ekonomiska och tekniska förhållanden, får avdrag från de i verksamhetsutövarnas ansökan angivna prognoserna göras efter samråd med verksamhetsutövaren.

28 § Tilldelning av utsläppsrätter till en ny deltagare när en del av anläggningen inledningsvis inte omfattats av handelssystemet på grund av att kapaciteten varit lägre än de kapacitetsgränser som anges enligt 2 kap. 1 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid eller 11–16 §§, men som sedermera omfattas av handelssystemet som ny deltagare, skall beräknas på samma sätt som för befintliga anläggningar enligt 23 § för den del av anläggningen som inledningsvis inte omfattats.

29 § Vad gäller nya deltagare inom el- och fjärrvärmesektorn skall utsläppsrätter endast tilldelas till verksamhetsutövare för kraftvärmeanläggningar som uppfyller kriteriet att vara högeffektiva enligt kraftvärmedirektivet eller andra anläggningar som innebär ett lika effektivt utnyttjande av bränslet.

30 § Riktmärken skall tillämpas som beräkningsgrund för tilldelningen för nya deltagare som är förbränningsanläggningar och som producerar el, värme eller ånga.

Tilldelningen för vart och ett av åren 2005–2007 beräknas genom att den nya deltagarens prognostiserade fossilbränslebaserade elproduktion under året uttryckt i GWh multipliceras med riktmärket 265 ton koldioxid/GWh och den prognostiserade fossilbränslebaserade ång- eller värmeproduktion under året uttryckt i GWh multipliceras med riktmärket 83 ton koldioxid/GWh.

Den fossilbränslebaserade delen av den sammanlagda el- respektive värmeproduktionen beräknas genom att talet för det beräknade energiinnehållet i tillförda fossilbränslen divideras med talet för det beräknade totala energiinnehållet i de bränslen som tillförs förbränningsanläggningen. Den fossilbränslebaserade produktionen erhålls genom att den fossilbränslebaserade delen multipliceras med prognostiserad produktion av el respektive värme.

Vid en utvidgning av anläggningen skall endast den tillkommande produktionen användas för beräkning av tilldelning. Den tillkommande produktionen erhålls genom att från den beräknade totala framtida fossilbaserade el- respektive värmeproduktionen subtrahera det beräknade genomsnittet av sådan produktion för de år som använts för beräkning av tilldelning enligt 23 §.

För bränslerelaterade utsläpp från förbränningsanläggningar inom el- och fjärrvärmesektorn skall tilldelningen utgöra 80 procent av den beräknade tilldelningen enligt andra, tredje och fjärde stycket.

31 § Tilldelningen av utsläppsrätter till nya deltagare som inte omfattas av 30 §, skall för åren 2005–2007 baseras på de utsläpp som beräknas bli följden utifrån prognostiserad produktion för anläggningen och efter tillämpning av bästa möjliga teknik enligt 2 kap. 3 § miljöbalken, efter en avvägning enligt 2 kap. 7 § samma lag.

Tilldelningen för vart och ett av åren 2005–2007 beräknas såsom anläggningens prognostiserade utsläpp beräknade mot bakgrund av produktionsprognoser och specifika emissioner.

Tilldelning avseende befintliga anläggningar med oundvikliga utsläppsökningar

32 § Vid tilldelningen av utsläppsrätter skall ett tillägg till den del av tilldelningen som baseras på historiska utsläpp göras för befintliga anläggningar eller nya deltagare vars produktion under perioden 2005–2007 ger upphov till oundvikliga utsläppsökningar till följd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/17/EG² av den 3 mars 2003 om ändring av direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen.

Tillägget beräknas genom att från de beräknade genomsnittliga prognostiserade utsläppen under perioden 2005–2007 från den aktuella anläggningen subtrahera de genomsnittliga utsläppen för åren 1998–2001 beräknade enligt 23 §.

² EGT IL 76, 22.03.2003, s. 10, Celex 32003L0017.

33 § Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om uppgifter som skall lämnas i en ansökan om tillstånd till utsläpp av koldioxid, såsom anläggnings- och organisationsbeskrivning, emissionsfaktorer, mätprinciper, aktivitetsdata, om ansökans innehåll i övrigt, och om rutinerna för elektronisk ansökan enligt 2 kap. 3 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid, samt om villkor i tillståndsbeslut enligt 2 kap. 6 § samma lag.

Naturvårdsverket får meddela närmare föreskrifter om övervakning och rapportering enligt 2 kap. 6 § samma lag.

Naturvårdsverket får inom sitt ansvarsområde meddela ytterligare föreskrifter för verkställigheten av lagen.

34 § Bestämmelser för överklagande av tillståndsbeslut finns i 6 kap. 1 § lagen (2004:656) om utsläpp av koldioxid.

Bestämmelser för överklagande av tilldelningsbeslut finns i 6 kap. 2 § samma lag.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2004.

På regeringens vägnar

ULRICA MESSING

Margareta Gårdmark Nylén
(Näringsdepartementet)

Bilaga

År som anläggningen tagits i drift eller data saknas	Fördelningsgrundande utsläpp
1998	Summan av utsläppen 1999-2001/3
1999	Summan av utsläppen 2000-2001/2
2000	Summan av utsläppen 2001-2002/2
2001	Summan av utsläppen 2002-2003/2

